

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 363

Katujen tyyppipoikkileikkaukset

TRE:6028/08.01.02/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Vandell Ari

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Katja Seimelä, puh. 040 149 3684, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Hanna Sandström, puh. 040 750 1876, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön palvelualueella on laadittu katujen tyyppipoikkileikkaukset, jotka muodostuvat tyyppipoikkileikkausten mitoitusperusteet -taulukosta ja eri katuluokkien tyyppiirustuksista piirustusnumerot 1/22389/1–13. Jatkossa katujen tyyppipoikkileikkaukset toimivat lähtökohtana uusien katujen tilanjaon suunnittelussa. Tyyppipoikkileikkauksia voidaan hyödyntää soveltaen myös saneerattavien katujen tilanjaon suunnittelussa.

Liikennejärjestelmän suunnittelu -palveluyksikön suunnittelupäällikkö päättää jatkossa tyyppipoikkileikkausten päivittämisestä ja uusien tyyppipoikkileikkausten hyväksymisestä, ja päätös tuodaan yhdyskuntalautakuntaan tiedoksi.

Kokouskäsitely

Tiina Leppänen-Kaarsalo poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Tampereella edellinen katupoikkileikkausohje on laadittu vuonna 2008. Viime vuosina on valmistunut useita katujen suunnittelua ohjaavia valtakunnallisia ohjeita, kuten Suomen kuntatekniikan yhdistyksen (SKTY) julkaisema Kadun suunnittelun ohjeet Katu2020-verkkosivusto ja Väyläviraston ohjeet Pyöräliikenteen suunnittelu (2020) ja Jalankulun suunnittelu (2022). Tieliikennelaki on uudistunut vuonna 2020 mahdollistaen uusia katutyyppejä kuten pyöräkadun. Tampereella raitiotien laajenemisen suunnittelu etenee, ja raitiotien tilantarve on otettava yhä useammilla kaduilla katusuunnittelussa huomioon. Tampere on sitoutunut vähentämään liikenteen ilmastopäästöjä ja tavoittelee merkittävää kestävästä liikkumisesta kulkutapaosuuden kasvua, minkä tulisi näkyä myös katutilan jaossa. Tampereelle on valmistunut vuonna 2020

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kaupunkipuulinjaus, ja puiden ja katuvihreän tilantarpeet sekä katutilassa että maan pinnan alla tulee ottaa aikaisempaa paremmin huomioon. Kaupunkiympäristön palvelualueella on todettu tarve päivittää katupoikkileikkausohje mm. asemakaavojen katualueiden tilavarausten ja katusuunnitelmien laadinnan tueksi.

Katujen tyyppipoikkileikkaukset on valmisteltu liikennejärjestelmän suunnittelu, kuntatekniikan suunnittelu, viheralueet ja hulevedet, asemakaavoitus ja rakennuttaminen -palveluyksiköiden yhteistyönä. Tyyppipoikkileikkauksia ovat lisäksi kommentoineet infraomaisuuden hallinta ja joukkoliikenteen liikennesuunnittelu -palveluyksiköt sekä raitiotiehanke. Työssä on ollut konsulttina WSP Finland Oy.

Tyyppipoikkileikkausten mitoitusperusteet -taulukosta ja tyyppiinrustuksista muodostuvat katujen tyyppipoikkileikkaukset on laadittu 13 erilaiselle katutyypille. Näitä ovat

- Seudullinen pääväylä
- Raitiotiekatu
- Pääkokoojakatu
- Alueellinen kokoojakatu
- Paikallinen kokoojakatu
- Tonttikatu I, Tiivis kerrostaloalue
- Tonttikatu II, Teollisuusalue
- Tonttikatu III, Pientaloalue
- Hidaskatu 1-suuntainen (vastavirtapyöräily ajokaistalla)
- Hidaskatu 1-suuntainen, pyöräkaista
- 2-1 tie
- Kylätie
- Pyöräkatu.

Katujen tyyppipoikkileikkauksia käytetään yhdessä eri kulkumuotojen tavoiteverkkojen määrittelyn kanssa. Autoliikenteen ja pyöräliikenteen tavoiteverkot on määritelty Tampereen kantakaupungin vaiheleiskaavassa valtuustokaudelle 2017–2021. Uusilla alueilla katuverkon hierarkia määritellään alueen yleissuunnitteluvaiheessa. Yleiskaavassa on esitetty autoliikenteen verkosta vain tärkeimmät väylät pääkokoojakatuluokkaan asti. Liikennejärjestelmän suunnittelu -yksikössä on työstyetty nykyisten katujen toiminnallisen luokituksen päivitystä ja todettu tarve päivittää myös tavoiteverkko. Katujen toiminnallisella luokittelulla tarkoitetaan katuverkon jäsentelyä katujen liikenteellisen tehtävän mukaisesti huomioiden oleva ja suunniteltu maankäyttö. Luokittelussa yhtenä kriteerinä on liikennemäärä – nykyverkolla kadun nykyinen liikennemäärä ja tavoiteverkolla ennustettu tai tavoitteena oleva liikennemäärä. Koska liikennemäärä huomioidaan jo kadun luokituksessa, ei katujen tyyppipoikkileikkausten mitoitusperusteista ole sisällytetty liikennemäärän vaihteluvälejä. Kadulle voidaan suunnitella perustellusta syystä (esimerkiksi tavanomaista suurempi liikennemäärä) tyyppipoikkileikkauksesta poikkeavat järjestelyt.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kadun kehittämistavoitteet määritellään yleissuunnittelun alkaessa ja päivitetään katusuunnittelun alkaessa. Kadun suunnitteluratkaisujen tulee tukea tavoitteiden toteuttamista.

Katujen tyyppipoikkileikkauksiin voidaan tehdä myöhemmin ohjeistusta käytettäessä ja sovellettaessa havaittavia täydennyksiä tai muutoksia tai laatia lisää tyyppipoikkileikkauksia muista katutyypeistä. Ehdotetaan, että mahdolliset uudet tyyppipoikkileikkaukset sekä pienehköt tekniset korjaukset nyt päätettävänä oleviin tyyppipoikkileikkauksiin voidaan hyväksyä liikennejärjestelmän suunnittelu -palveluyksikön suunnittelupäällikön päätöksellä, ja uudet ja päivitetty tyyppiirustukset tuodaan yhdyskuntalautakuntaan tiedoksi.

Tyyppipoikkileikkausten tyyppiirrokset ja mitoitustaulukko julkaistaan Tampereen kaupunkitilaohjeessa. Kaupunkitilaohjeessa annetaan niistä seuraava soveltamisohje.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti katu on suunniteltava ja rakennettava siten, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden, viihtyisyyden ja esteettömyyden vaatimukset. Kadun suunnittelu ei ole vain teknistä suunnittelua, vaan myös katu- ja kaupunkiympäristön suunnittelua. Katutilan suunnittelussa tulee ottaa huomioon kaikki toimijat tavoitteineen.

Kadun suunnittelussa on varattava tilaa mm. seuraaviin tarkoituksiin:

- eri kulkumuotojen tilantarve väylän liikenteellisen roolin mukaisesti (tavoiteverkot)
- raitiotie ja raitiotiepysäkit
- linja-autopysäkit
- pysäköinti
- katupuut
- valaistus
- liikennemerkit ja liikennevalopylväät
- opasteet ja mainokset
- kadun kalusteet ja varusteet
- lumitila
- kunnossapito
- maanalaiset rakenteet
- muut tilantarpeet julkisissa kaupunkitiloissa, kuten muuntamot, sähkökaapit, pumppaamot ja em. laitteiden huoltoliikenne.

Katujen tyyppipoikkileikkauksia käytetään lähtökohtana uusien alueiden katujen kokonaistilantarpeen ja tilanjaon suunnittelussa. Erilaisten katujen tilantarvetta esimerkiksi kaavoitusta varten on kuvattu suuntaa antavina katualueiden kokonaisleveyksinä. Rakennetuilla alueilla tyyppipoikkileikkauksia voidaan hyödyntää katuja kehitettäessä soveltaen, sillä suunnitteluratkaisujen valintaa ohjaavat tällöin myös ympäristön säilytettävät ominaispiirteet, olemassa olevat rakennukset ja rakenteet sekä tekniset verkostot.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tyypipoiikkileikkaukset koostuvat tyypipoiikkileikkausten mitoitusperusteet - taulukosta ja eri katuluokkien tyypipiirustuksista. Taulukossa on esitetty katuluokassa mahdolliset kadun poiikkileikkauksen elementit ja jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyt sekä ohjeistettu erilaisten tilantarpeiden suositus- ja minimileveydet. Tyypipiirustuksissa on esitetty kyseisellä katuluokalla tavanomaisia ratkaisuja esimerkinomaisesti siten, että kuvan vasemmassa laidassa on vaihteluvälin laadukkaampia ratkaisuja ja oikeassa laidassa minimiratkaisuja. Tyypipiirustuksissa on esitetty myös kadun pituussuunnassa tarvittavia etäisyyksiä puiden, valaisinten ja kadunvarsipysäköinnin välillä. Lisäksi on kuvattu kunnallistekniikan sijoittaminen ja katupuiden kasvualustat suunnittelun lähtökohdaksi.

Esitetyt mitat ovat yleisohjeita normaaliolosuhteissa suoralla katuosuudella. Kadun suunnittelussa tulee ottaa huomioon sivukaltevan maaston, leikkausten ja penkereiden tilantarve sekä ajokaistojen kaarrelevitykset. Myös liittymissä tilantarve ja tilanjako on erilainen ryhmittymiskaistojen sekä jalankulun ja pyöräliikenteen ylitysjärjestelyiden edellyttämien turvallisten odotustilojen vuoksi.

Tyypipoiikkileikkauksissa esitetyt reuna-alueet, viherkaistat ja erotusalueet muodostavat laskennallisesti riittävät lumitilat. Kuitenkin kadun suunnittelussa tulee varmistaa lumitilojen käytettävyys sekä tarkastella myös kadun pituussuunnassa riittävät lumen välivarastoinnin mahdollisuudet.

Tyypipiirustusten sisältämät muut yksityiskohdat (esimerkiksi pintamateriaalit ja tiemerkinnyt) ovat esimerkinomaisia havainnollistuksia kadulla tyypillisistä tilanteista ja niistä ohjeistetaan erikseen. Tyypipoiikkileikkaukset eivät myöskään ohjeista rakennuksen sijoittamista tontilla, mutta ohjeistavat, että myös tiiviillä alueilla kaikki kadun elementit tulee sijoittaa katualueelle. Mikäli rakennus sijoitetaan kiinni katualueen rajaan, tulee rakennuksen perustusten yms. sijoittamisesta katualueelle tehdä rasitesopimukset. Mikäli rakennus taas sijoittuu alle 2 metrin etäisyydelle katualueen rajasta, rakennuksen ja katualueen välinen alue tulee suunnitella yhtenäiseksi ja kokonaisuutena toimivaksi huomioiden alueen kaupunkikuvalliset tavoitteet.

Katujen suunnittelussa tulee huomioida hulevesien hallinta. Esimerkiksi huleveden johtaminen kasvualustoille tulee suunnitella tapauskohtaisesti. Mikäli hulevettä johdetaan kasvualustaan maan pinnalta, tulee reunakivilinjaan suunnitella tarvittavat aukot ja viheralueen pinnan tulee sijaita riittävän alhaalla kuivatettaviin pintoihin nähden.

Tiedoksi

Ari Vandell, Katja Seimelä, Timo Seimelä, Petri Keivaara, Pasi Palmu, Mikko Kielo, Jyrki Lehtimäki, Kimmo Myllynen, Riikka Rahkonen, Raija Tevaniemi, Pekka Heinonen, Antti Haukka, Alekski Rauhala, liikennejärjestelmän suunnittelu, asemakaavoitus, viheralueet ja hulevedet, kuntatekniikan suunnittelu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- 2 Liite Yla 19.12.2023 1 22389 Seudullinen pääväylä
- 3 Liite Yla 19.12.2023 2 22389 Raitiotiekatu
- 4 Liite Yla 19.12.2023 3 22389 Pääkokoojakatu
- 5 Liite Yla 19.12.2023 4 22389 Alueellinen kokoojakatu
- 6 Liite Yla 19.12.2023 5 22389 Paikallinen kokoojakatu
- 7 Liite Yla 19.12.2023 6 22389 Tonttikatu I
- 8 Liite Yla 19.12.2023 7 22389 Tonttikatu II
- 9 Liite Yla 19.12.2023 8 22389 Tonttikatu III
- 10 Liite Yla 19.12.2023 9 22389 Hidaskatu
- 11 Liite Yla 19.12.2023 10 22389 Hidaskatu pyöräkaista
- 12 Liite Yla 19.12.2023 11 22389 Kylätie
- 13 Liite Yla 19.12.2023 12 22389 2-1 Tie
- 14 Liite Yla 19.12.2023 13 22389 Pyöräkatu

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 22.12.2023 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 22.12.2023

Tampere
22.12.2023

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§363

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)